

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. kedden, esztörtétkön és szombaton délnben.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábsóscrét először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor
5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.
A nyilatkoztató cikkek sora után 1/2 kr előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Gazdászati elmélet a fővárosban.

I.
(D) Az ugarrendszer s közcsordák vis-
szállítására üg, ében állítólag kinevezett bizott-
mánynak egy munkálata küldetett szét. Ko-
lozsvár városában s fel a kormánysszékhöz, a
mely minden értelmes embert kivétel nélkül
megdöbhenthet.
A ki az előhaladott gazdasztról fogalom-
mal bír s a baladás iránt éppen a központo-
kon kedvező feltevéssel van, e munkálatot azon
reménnyel vette kezébe, hogy itt a világ ál-
tal elismert gazdaszati eszmék újabb propa-
gandájára talál; de nem kevésbbé csalódik,
mint a ki egy kiásott koporsót bont fel, mely-
ben a felirat szerint 16 éves szép hölgy pi-
hen, ábrándozik a halvány, de bájos arczczal,
s lel szétfolyt hullát.
A mint e közreadott jegyzőkönyvnek mind-
járt kezdetén látszik, az esküdt közönség a
birtok-tulajdon szentségét sértő s szabad hasz-
nálát aláásó tervezetre a motiót nem is ma-
gától a birtokosságtól vette, hanem egyenesen
a mezei rendőri bizottmány hivatalos jelenté-
séből. És így a retrograd irányu fellépés egye-
nest azon közegektől eredett, a melyek arra
voltak kiküldve, hogy mezei-rendőrségi sza-
bályokat dolgozzanak s ha'ar-utak létesítésére
tervat adjanak be.
Nekünk Kolozsvár határában birtokunk nem
levén, e részben személyesked nek senki sem
nevezhet; de Kolozsvár községe az összes er-
délyi birtoklász elvét támadta meg jogtalan és
veszélyes eszméivel, s így azokkal szembe
kell állanunk.
Megszűnven a bűbéreesség, s a közös adó-
zást az állam czélszerűbb berendezése s na-
gyobb szükségéi követelvén, mulhatlanul szük-
séges volt, hogy a magán tulajdon a közös-
ség minden servitumiáiból kitisztuljon; miután
a kormány azon földkezt is, melyek addig
ugarban levén, adó alá nem estek, terhes adó
alá vetette, tartozott az egyes birtokos irá-
nyában azon elégtétellel, hogy a mely földről
adót fizet, annak termését is vehesse. A ma-
gyar egy mint az osztrák törvény világosan bizo-
sítván a tulajdon sérthetlenségét, miután ez
utóbbi törvény alá vetteték is, annak természet-
es executiv következtése volt a helytartóságnak
1856-ik évben azon kiadott rendelete, mely által
a határon minden birtoknak a birtokos általi
szabad használata a törvény oltalma alá lön he-
lyezve, és így mindazon helységek előjárói,
hol valamely egyes birtokosnak tetszett saját
földjét az ugynevezett ugarban bevetni, köte-
lesek voltak a mezei-rendőrséget úgy vinni,
hogy a birtokos vetése sértetlen maradjon, s
így ha a többi birtokos ugarját nem használva
csordát akart tartani, a pásztort felelőssé tette,
hogy az ugarban bevetett egyetlen egy föld
is a csorda által sértetlen maradjon. A hol a
birtokosság általánosan vagy nagy többségben
akarta, ott a csorda-rendszert eltörölték, s az
istálló-rendszert hozták be stb. Mindenesetre
a természetes elv az volt, hogy a ki az álta-
lános törvény- és szabadságtól eltérőleg akarja
tulajdonosi jogát gyakorolni, az gondoskodjék
módrol arra nézve, hogy a törvény oltalma
alá helyezkedők jogát s vagyonát ne sértse.
Kolozsvár közönsége kezébe ragadván a
haladás zászlóját, kimondá mindjárt 1856-ban,
hogy a határon minden közönség megszűnik,
s birtokát kiki szabadon használhatja.
1857-ben némely birtokos nyughatatlan-
kodni kezdett, hogy czélszerűbb, marháit a
másén tengetni és kérte a régi dülő- és csorda-
rendszer visszaállítását, okul adván, hogy Ko-
lozsvárott a tagosítás nem a kalmazható, mintha
Kolozsvár a Mont Blanc-on feklének, hogy
neki határaitai nincsenek stb. Ezért panasz-

kodtak a megyei elnökségnek, igen a hely-
tartóságnál; mindenünnen a törvény és ren-
delet értelmében elutasító választ nyertek.
1861-ben a város a népképviselőt alapján
szerveztetett, esküdt közönsége 127 tagból
állott. Ezen képviselet, értve jogát, kimondá
ez elébe hozott kérdésben, hogy ő a birtoklász
lényegére nézve határozni nem jogosult, őt
csak a mezei-rendőrség, mezei-utcsináltatás s
más ily jogok illetik; ennélfogva kiküldött
egy bizottságot, hogy a mezei-rendőrségi sza-
bályt dolgozza ki s a tulajdon szabad hasz-
nálata nézve szükséges hozzá férhetést, új
utak nyitására való projectumokkal segítse
Im ez a mezei-rendőrségi bizottság most
elő áll, neki vág a birtoklász lényegének s
elvéket mond ki, melyek még a közadózás
korszaka előtt is a birtoklász nézve kegyet-
lenek lettek volna, s a hatósági képvise-
let hatáskörét tulogorva, ezen veszedelmes és
a birtoklász minden jogát felforgató eszmék
osztályosává teszi magát.
Ha ezen munkálatot végig olvassunk, mind-
járt feltűnik előttünk azon különös fogalom-
zavar, mely mutatja, hogy szerzők a gazdász-
szatnak sem elméletével, sem gyakorlatával
nem vetettek számot.
Az eszme, a mely e munkálaton áthúzód-
dik ez: A váltógazdaság nagyon hasznosítja
a földet, de Kolozsvárnak nincs módja sem
a pénz-, sem a munkás erő általi kellő instru-
álásra; tehát alkalmaztassék megint az ugar
rendszer, legyen szabad csorda, egyszerűval
a régi határ-communismus.
Ezen tévfogalmukból azon munkálát szer-
kesztőt még az akkori megyehivatal igazsá-
gos és tanulságos határozata sem tudta ki-
venni, mely határozat éppen a tulajdont tisz-
telve így hangzik: „azon birtokosknak, kik
földüket tovább is ugar alatt szándékoznak
hagyni, meg van engedve így gazdálkodni, a
legeltetés pedig csak oly földeken szabad,
melyeknek tulajdonosai azt megengedik”, mely
határozatot a helytartó tanács is helybenha-
gyott, a mint ezt éppen ezen famosus mun-
kálát 6-dik és 7-dik lapján olvassuk.
Lám a mezei-rendőrségi bizottmány a spe-
cies facti előadásánál maga idézi ezeket, de
hogy nem méltányolta a megyei főnökség ha-
tározatának eszméjét, világosan látszik azon fo-
galomzavarból, melylyel a földkezelési
rendszert a birtoklász joggal összeza-
varja.
Az ugarrendszer és a váltógazdaszat elő-
nyével s hátrányával a világ tisztában van.
Tudva van, hogy a jól instruált váltógazdaság
többszörözi a jövedelmet, de sok ember nem
tudja így instruálni birtokát, tehát ugarren-
dszer használ, parlagon hagyja földje azon ré-
szét, a mit megmivelni nem tud, nem cseréli
a terményeket a trágya érdekében, hanem
megmivel földjéből annyit, a mennyit megm-
velni tud s a többit ugarban hagyja, nyugtatja.
Már kérjük: ugyan mi összefüggése van
ennek azzal, hogy én a határon levő birtoko-
mat szabadon ne használhassam? hiszen a
hol tagosítás van, ott is az ugarrendszert hasz-
nálja, a ki tagját váltógazdaszat alá nem ren-
dezte; sőt Csehország kis birtokos parasztjai
egyenesen a kapagazdaságra támaszkodnak, s
több hasznot vesznek be négy hold birtokuk-
ból, mint a mezei-ségi gazdák 400 holdból.
Tehát éppen a kis birtokosnak, kinek kezé-
ben s karjában áll a kis birtokához arányos
fundus instructus, éppen annak áll érdekében
a birtok szabad és minden évben jogos hasz-
nálata, mert ő képes azt saját erején meg-
mivelni.
Tehát ugarrendszer, váltógazdaság vagy
kapagazdaság egyiránt a birtokos tetszése
szerint folytatható oly határon, melyre nézve

a törvény kimondá, hogy birtokát minden bir-
tokos tetszése szerint használhatja.
Tessék tehát Kolozsvárott is azon birtoko-
soknak, a kik az ugarrendszert szeretik, azt
használni szabad birtokukban, ebben senki
sem gátolja; de ők is, ha ezeken volnának
kettő ellen, nem gátolhatják e kettőt abban,
hogy egyik kedvező váltórendszerét, a másik
kedvező kapagazdaságát folytassa.
Ott van például a városnak a kaszárma
felőli végén M. urnak egy jó darab földje,
melyet a külvárosi jó gazdaszonyok kapaga-
zdaszattal használva, veteményeikből s termé-
nyeikből ezereket vesznek be, s a birtokos-
nak is aránylag nagy jövedelmet adnak;
kénszeríthetik-e kérem ezen birtokost, hogy
földjét ugarban hagyja azért, mert a Meleg-
völgyben úgy tetszik valamely birtokosnak,
hogy ugarrendszert alkalmazzon? Megkáro-
sítják-e ezért százakkal a birtokost, s ezerek-
kel a szegény külvárosi jó paraszt gazdaszo-
nyokat, csupán azért, mert a különben igen
tisztelt esküdt közönségnek ugy tetszik?
Miért zavarják tehát össze a gazdasági
rendszert a tulajdonnal, mikor a gyermek is
értheti, hogy szabad és semmi jogközösség
által nem áll birtokban szabad tetszés szerint
üzheti a gazda azt a rendszert, a melyhez
inkább ragaszkodik, s így a váltó vagy ugar-
rendszer közt tetszés szerint választhat; míg
ellenben ugyan mi jogosít fel bárkit is, hogy
a világ gazdájának meggyőződése ellen az ugar-
rendszert eszménynek proclamálja, és kipa-
rancsolja, hogy minden ember ugar-rendszert
használjon, különben az ördög elviszi. Hisz
ezt megtehették Törökországban a török pa-
pok, kiknek privát tulajdona minden föld, de
engedjen meg a város esküdt közönsége, neki
nem privát tulajdona Kolozsvár határa, tehát
el sem is tilthatja, hogy a ki itt váltó- vagy
kapa-gazdaságot akar üzni, azt ne üzhessen;
sőt ezt a birtokosok többsége sem teheti, ki-
nek a kisebbség birtoka szintén nem privát
tulajdona.
Már pedig ezen terv tetteleg eltiltja, mert
igaz hogy kimondja, mikép 5 holdnál na-
gyobb birtokát sánczezal elkerítheti; de még
ekkor sem garantirozza, hogy a csorda azon
át nem megy, ha nem lesz oly nagy azon
sáncz, hogy az átmenő marha nyaka bele-
szakadjon. És aztán sok szegény ember van,
ki egy évenként szabadon használható hold
földből több jövedelmet beveszen kapagazda-
ságával, mint ugar-rendszerrel bevesznek 25
holdról. Hát ez a szegény ember éhen hal-e-
mikor a communitás tetszéséből földjének
ugarban kell maradnia? Már pedig egy hold
földet sánczezal be nem keríthet, ha be nem
keríti azt védsánczezal, a tulajdon szentségét
biztosító törvény és erélyes közigazgatás.
Látni való ezekből, hogy eme munkálát-
nak már alap elmélete hibás és elfogult; hi-
bás, mert a váltó- vagy ugar-gazdaság közti
különbség nem követeli a birtok szabad hasz-
nálásának megsértését, mert ez azzal semmi
összefüggésben nincs, én kertemben is hagy-
batok ugar, vagy üzhetek váltó-gazdaságot;
míg ellenben, ha a birtokban az ugar ked-
veért juris communiot állítok, akkor mindenki
csak ugart üzhet egyebet nem, és így a bir-
tokosnak szorgalma, erőképesége meg van
fojtva, birtokához való szabad joga mások
által bitangolva, s a tulajdon szentségén a
legnagyobb igazságtalanság és erőszak elkö-
vetve.
Sajnáljuk, hogy ezen munkálatot rozsalni
kénytelenek vagyunk; de tennünk kell a jog ne-
vében, mely mindnyájunk felett áll, s melyet
sérteni senkinek sem szabad; ha birtokunk volna
itt, tartozkodva szőlőhatánk, mert elfogultnak
mondanánk; de e város határában csak egy er-

kölcsi birtokunk van, azon jog és eszme, mely a
haza földjén mindenütt a miénk, s mindenütt vé-
deni kötelesek vagyunk a megtámadások ellen.
Egy levél az olaszországi sza-
bad köművesekről.
Az „Emancipation” című belga lap ezen
régii európai titkos társulatnak Olaszország-
bani újabb alakulásáról következő érdekes le-
velet hoz.
Genua, 15. január 1864. Uram! Hogy
önnek fogalma legyen azon gyors kiterjedés-
ről, melyet a szabad köművesség vett szeren-
csétlen hazánkban, elég tudnia, hogy annak
már három hirlapja van. Ezek: „Buletina of-
ficiale della Grande oriente d' Italia” Turin-
ban, „Annali della masoneria” Nápolyban és
a „Tesoretto” Florenczben.
A francia uralom korszaka előtt a szabad
köművesség nem nagy körrel birt Italiában,
de e század kezdetén a foglaló hadsereg tiszt-
jei s a kormány hivatalnokai több városban
felállíták „loge”-ikat, honnan vállaltalan el-
veiket terjeszték szét. 1805-ben alakult egy
„Grand Orient” Milanoban, melynek Eugen
herezeg volt nagy mestere, 1812-ben alakult
a második, melynek elnöke Murat király volt
ezen cím alatt: „Souverain-Grand Comman-
deur.” De Napoleon bukása után az előbbi
uralkodók visszanyervén államaikat, a titkos
társulatok s névszerint a francia szabad kö-
művesség eltiltatott Olaszországban.
1848-ban állitattak vissza újból a szabad
köművesi „páholyok” (loge) egy időre, de a
mint a törvényes rend helyreállott, azok
megint eltűntek. Piemontot kivéve, hol a mi-
nisterelnök Cavour védelmezte őket, sőt éppen
praesidensök is lett.
1859-ig azon tekintély dacára, melyet
Cavour által birtak az olasz „páholyok” egyik
vagy másik külföldi „Grand-Orient”-hez tar-
toztak. Névszerint a genuai és livornói a pá-
risitól függött. Legelőbb 1859-ben alakult egy
független „páholy” Turinban „Ansonia” név
alatt, melyet Delpino, Govean, Anfossi, és
Mirano Turinból, Flori Reggióból, Torelli
Varraloból és Tambeccari Bolognából alaki-
tottak. Rövid idő alatt, újabb páholyok ala-
kultak az Ansonia befolyása alatt, mely az
olasz szabad köművesség „nagy páholya” lett.
Cavour halála után a nagy mester válas-
zása megtörténvén, általános szavazattal Ni-
gra F. párisi olasz követ lett megválasztva,
nehány „páholy” nem vevén részt a szava-
zásban. Nigra nem fogadta el e titkos méltósá-
gát. Visszautasító levele 1861. nov. 22-kén
kelt.
A választás felfüggesztetett egy időre, mig
az alkotmányozó gyűlést összehívhatták. E
gyűlés egy kitűzött napon megnyílt, s huszon-
kilenc képviselőből állott, melyet a követke-
ző „páholyok” küldöttek u. m. Romából a
„Fabio Massimo” név alatt, Alexandriából,
Egyptomból az „Iside et Pompeia”, Ascoliból
„Argillano” továbbá „Severa” Bolognából,
„Victoria” Cagliariából, „Eliopolis” Kairóból,
„Concordia” Florenczből, Rigenerazione” Ge-
nuából, „Amicizia, Garibaldi, Unione et Con-
cordia”. Livornoból: „Lume e Verita”, Mes-
sinából „Fraternita”, Mondoviból: „Valle di
Potenza”, Macaretából: „Insubria”, Milanoból:
„Azione e Fede”, Pisából: „Figli celti di Car-
thagine ed Utica”, Tunisből: „Ausonia, Pro-
gresso és Cavour” Turinból.
A hat első megbízott az alkotmány-sza-
bályok, és szertartások szerkesztésével. A
pontok nagy száma közt — melyek a profa-
nokra nézve kevés fontossággal bírnak — a
gyűlés decretálta: hogy az Isten nevezetessék
a „Mindenség nagy építésének”, „Grand ar-
chitecte de l' Univers”: hogy minden hitval-
lyas gyakorlása szabad; hogy minden szabad
köműves „feltétlen engedelmességgel” tarto-
zik; hogy mindenki titoktartással tartozik nem-
csak a „páholyok”-nak tényeire s határozataira,
de a tagok neveire nézve is; szigorúan meg
van tiltva, hogy a szabad köművesek teme-
tében is valaki a szabad köművesi jelekkel
jelenjen meg.
1862. január 1-én kezdett e gyűlés fog-
lalkozni a rend alkotmányára, szabályai, s
szertartásai megállításával.
Előbb a livornói „páholy” indítványára el-
határozták, hogy Garibaldi tábornok „Olasz-
ország szabad köműves elnökének” (Premier
maçon d' Italie”) nevezessék s verjenek egy

érmet ezen felírtat: egy felől „La 1 assemblee constituante d'Italie“, más oldalról: „Au 1-es maçon d'Italie a Joseph Garibaldi.“

Ezután a nagy mester választásához fogtak, s Nigrat választották újból közös szavazattal, Goveanra bízott, hogyha Nigra nem fogadná el — rendezze a „páholyo“-kat.

Egy uttal elhatározták a gyűlés, hogy a külföldi Grand-Orient-okkal baráti összeköttetésbe lépik. E célból a turini csakhamar a közlekedésbe jött francia, angol, íróni, svájci, belga, portugali, magyar (?), melynek nagy mesterül Türr választott, s tiszteletbeli nagy mesterévé Kossuth, és végre a lengyel, ily társulatokkal.

A belga és portugali Grand-Orient-ok legbizuobban siettek érintkezni az olaszországi-val. A magyar szabad kőművesekkel érintkezés szintén könnyűvé vált a gyűlést követő évben az olaszokra nézve, minthogy Klapka, ki a szabad kőművesek general inspectora volt, 1863. január 28-án egy „páholyo“-t alapított Genuában ezen név alatt: „Ister“, mely mint tudva van a Duna latin neve.

Mielőtt a fenebbi gyűlés eloszott volna, meghatározta, hogy 1863. június 24-dikén megint összeül Romába, vagy ha Roma addig fel nem szabadulna Velenczébe, vagy ha ez sem szabadulhatna fel addig, Florenczébe.

Nigra lovag azonban második megválasztását sem fogadta el, ennél fogva egy harmadik választásra volt szükség. E célból a Grand-Orientok tizenegy, és a „páholyo“-t izonyoloz tagja gyűlt össze Turinba 1862. márt. 1-én. Két jelölt neve küzdött egymással, Garibaldi és Cordova. Az elsőt a turini küldött Montanelli támogatta, az utóbbit Buscaglione a rend titkára. Cordova 15, Garibaldi 13 szavazatot nyert. E választás főtájtán szakadás lett az olasz szabad kőművesek közt. A Dante Alighieri nevű turini „páholyo“, melynek küldöttje volt Montanelli, elszakadt a turini nagy páholytól, s a palermoihoz csatlakozott, a mely már Cordova megválasztása előtt a turini Grand-Orient-tól függetlennek nyilvánította magát, s Garibaldinak megküldte a nagymesteri diplomát. Azóta Olaszországban két Grand-Orient, és két nagymester van. A turini többséget követel az egész olaszországi kőműves rend felett, de a palermoi szintén azt követel, mit igazol egy körrendeletje, a mely így következik:

„Az olaszországi Grand-Orient főtanácsa. Kedves testvérek! Minden országok szabad kőműveseivel — a kik az emberiség templomának újra építésén fáradoznak — tudatjuk, hogy Garibaldi tábornok, azon férfi, kit a Mindenség nagy építész az elnyomott népek, s minden földreipott nemzetiség felszabadítása végett teremtett, az olaszországi szabad kőműves-rend nagymesterévé nevezetett ki, s ezen rend szeritartásai szerint be is igaztatott.

Bizonyítván minden szabad kőműves öröndeni fog ezen szerencsés esemény felett, s háromszoros tetszéssel fogadják ezen szabad és érdektől ment erényt.

Ha Garibaldi nagy volt Catalafimínál, Milazzonál, Capuanál, Voltornonál ő a legnagyobb caprerai magányában.

Dominik Luccariu főtájtár.

Igen sokan azt hiszik, hogy az olasz kőműves-rend ezen szakadása szolgált okul Garibaldin azon gondatlan lépésére, melynek eredménye lett, hogy az olasz demagogia ezen achillesi sarka Aspromonténál megsebesült.

Ha már most fontolóra vesszük, hogy Olaszország nyílt kormányta mellett, minő titkos hatalmasságok működnek, nehezen lehet ezen állam békés fejlődésének jövőjét ígérhetünk. A titkos társulatok mindig nagy betegségei a társadalomnak. Az apró dicsvágy, a felforgatási törekvések vonulnak azok mögé, s minél nagyobb kiterjedést vesznek, annál inkább távozik a társadalmi rend és jóllét, s az állam folyvást a lázadások viharai közt hanykodik.

Az olasz király ma népszerű országában, de az ott — ugyszólván nyíltan működő titkos társulatok nyomása kétségeltelen hatást gyakorol uralkodására, s terhesíti annak gondjait.

A mint tudva van, a szabad kőműves társulatok kezdetben szabályaikból a vallást és politikát kizárták, most a mint a palermoi proclamatióból kitűnik, az olasz ily társulat belévegyül a magasabb politikába, s törekvése céljául vette a népek felszabadítását, vagyis a világforradalmot.

Mi ezáltal ismertetni akartunk egy társulatot, mely az utóbbi évek eseményeire nagy befolyást gyakorolt, s melynek kezében talán még viharos események fonal szálai ágaznak össze.

Az erd. muzeum-egylet nagy gyűlése február 15-dikén.

Régiség- és éremtárnoki jelentés. (Folytatása, és vége).

A másik asztali szekrényben feltűnik egy gyűjtemény antik gemmák lenyomataiból, a

melyet Mike Sándor ur adott, egynehány igen szép és becses gyűrű, részint egészen régi, részint csak régi metszett kővel díszített, egynehány középkori ezüst kalán, egy remek faragású elefántesori szelence, peccsnyomok, czímerek stb. stb.

Mint külön álló kitűnő darabokat még meg kell említeni Bethlen Gábor nyergét, a melyet Schütz József ur, Apaffy Mihály arannyal himzett zöld bársony nyeretakaróját, a melyet Kendeffy Farkasné urnő és Pekri Lőrincz hadi zászlóját, a melyet gróf Traunné ajándékoztak a muzeumnak.

E rövid elősorolás, a mely korántsem tökéletes lajstroma még a legnevezetesebb tárgyaknak se, mégis némi fogalmat adhat arról, hogy a régiségtár darabjai mily sirlyen vannak a nekik szánt hat szekrényben összerakva. E tömörség, a mely egyszerű gyűjteményeknél gazdaság bizonyossága, a mi kicinsky gyűjteményünknek még kisebbszerte mutatja, mint a milyen. De ezen a bajon még most nem lehet segíteni.

A régiségtárhoz tartoznak még azok a feliratos kővek és szobormaradványok is, a melyeket eddig begyűjtöttünk, és a melyek részint az épület előcsarnokában, részint az épületen kívül a kertben állanak.

A terem ablakai mellett a két falnál egymással szembe két csinos szekrényben áll az Eszterházy-féle éremgyűjtemény. E gyűjtemény bővebb ismertetését akkorra tartom fenn, a mikor a tudomány jelen ízeibeih mérve újból rendezve lesz, a mire okvetlenül szükség van. Most csak úgy vannak a darabok a fiókokba visszarakva, sa hogy gróf Eszterházy Lászlónál Bécsben voltak.

E szekrények mellett két felől két-két szekrényben áll a muzeum éremgyűjteményének eddig rendezett része. Ez magában foglalja a következő osztályokat:

- 1) A magyar királyok folyó pénzeit.
- 2) Az erdélyi fejedelmek folyó pénzeit.
- 3) Az osztrák birodalom örökös tartományai számára vert pénzeket.
- 4) A bajor pénzeket.
- 5) A saxoniai ház különböző ágainak pénzeit.
- 6) A porosz pénzeket.
- 7) A hazai történelmre és hazafiakra vonatkozó emlékérmeket.
- 8) A gyűjtemény többi emlékérmét.

A terem ajtaja megett áll egy kis fekete szekrény, a melyet a benne volt éremgyűjteményvel együtt a kolozsvári casinótól kaptunk, ebben állanak a gyűjteményből eddig kikülönített duplumok, és a római ugynevezett családi, helyesebben köztársasági pénzek, ez utóbbiak Mommsen utasítása szerint chronologiai rendben rendezve.

E szekrény mellett van egy vas láda, báró Radák Istvánné adománya, ebbe vannak lerakva a már eddig nem rendezett osztályok.

Ha már most azt kérdi tőlem a tisztelt közgyűlés, hogy már az elősorolt osztályokban hány darab van rendezve, hány a duplum, stb. ? azt kell felelnem, nem tudom. Nem azért pedig, mintha nem vettem volna számba, hanem mivel ismételt számba vétel után anynyi változás történt ismét, hogy egyetlen egy igaz adatot se tudnék mondani. Mert hogy egyebet ne említek: Csak 1864. januáriusában gyűlt be 1138 db pénz, a melyek osztályozásához még csak hozzá se foghattam, és a melyekről igazán nem tudom, melyik osztályba hány darabot és hány duplumot hoztak.

Ha azonban alta'ános adatokkal beíri a t. közgyűlés, annyit mondhatok, hogy érmeink közt legtöbb a római császárok korából való pénz, a mely még nincs rendezve. Emlékreken aránylag gazdagok vagyunk, levén csaknem 800 darabunk. A római köztársasági pénzek száma mintegy 600, és e között alig 5-6 duplum. A magyar és erdélyi pénzek száma meghaladja a 2,000 darabot, de ebben van a legtöbb duplum is az eddig rendezettek közt, úgy, hogy a valósággal besorozott darabok száma alig tti meg a 800-at. A külföldi német pénzek közt alig akad egy-egy duplum.

Feltűnő jelenség, hogy Erdélyben, erdélyi emberek adományából gyűlt gyűjteményben oly felette csekély az erdélyi pénzek száma. Ugyanis a begyűlt 11 1/2 ezer darab pénz közül az erdélyi sorozatba nem ment egészen 200 darab, úgy, hogy ha nincs ott az Eszterházy gyűjtemény, erdélyi gyűjteményünk alig érdemelne említést.

Az érmei rendezésében ké: nevezetes akadályal kellett megküzdennem: egyik volt a szükséges segédkönyvek hiánya, a másik az a törekvés, hogy az egész rendezés végeig tartsam tisztában, melyik darab pénz honnan és kiől jött. Mi módon segített az igazadás választmány az első bajon, azt a számadás kiadásaiában látható könyvtári rovat mutatja, mert az ott látható összeg igen tetemes része érmészeti munkákra ment ki, és ámbár érmészeti könyvtárunkból még egynehány csaknem nélkülözhetlen munka hiányzik, mégis már van annyi, hogy megszakasztás nélkül haladhatok.

A másik nehézség annál hátráltatóbb lett, mennél több osztályra szakadt a fokozatos rendezésnél minden egyes adomány, és a végén is kivihetetlennek mutatkozott, úgy, hogy kénytelen voltam merőben felhagyni vele. A pénzeknél felesleges is, mintán az adományok szám szerint úgy is jegyzőkönyvre vannak véve.

Nevezetes hátramaradás származott még abból is, hogy a gyűjteményhelyisége nem lévén fűthető, october vége kizsírított belőle, és a munka megszüntetésére kényszerített. Remélem azonban, hogy a jövő tél egy dolgozó szobát beállíthatunk a muzeum épületében, és akkor a munka télen is szakadatlanul fog folyni.

Jelentésem végén még meg kell említenem, hogy a munkám ennyire haladását nagy részben Előnkünk ő nmiga kegyességének köszönöm. Ó excellenciája ugyanis látván pénztárunk gyenge állapotját, oly kegyes volt, hogy a rendezés folytatására okvetlen szükséges butorok megszerzésére a magáéból 200 forint kölcsön adott, a mig az egyélti pénztár az illető számlákat kifizetheti. Ha e segítség nincs, a régiségtár tetemes része még ma is a földön heverne.

Bocsánatot kérek, hogy jelentésem oly hosszú volt. Első jelentés ez és azért szűk séges volt némi részletekbe is bocsátkozni. Remélem azonban, hogy a tisztelt közgyűlés ezt nem rója fel nekem hibául.

Finály.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Mező-Báud, febr. 23.

Tisztelt szerkesztő ur! Folyó évi febr. 3-ki közleményemben tett ígéretemhez híven, kénytelen vagyok újra tollat ragadni, oly eseményt közlendő, mely a tisztelt olvasó figyelmét néhány perczre méltán igénybe veheti. Folyó évi febr. 16-ikára viradó éjjel az ev. ref. hitlélek tornyában megkondult harangok vészit hirdető zugási riaszták fel a helység csendes álomba merült lakóit; mindenki sietett volna a veszedelem színhelyére, de oly rémítő dől volt, hogy néhány lépésnyire alig lehetett valamely tárgyat megkülönböztetni, volt töprekedés de senki sem tudta merre fusson, mig végre a jelt adó harangozó a toronyból nem kiabálta, hogy T. Sámuel ur udvara az iránypont; midőn a felriadt lakosság a titűlt csak egy puska-lövésre volt, lehete a vastag ködön át de-reugó lángok fényét kiiveni. Egy kazal tavasi szántásra gondosan hátramarasztott legjobb minőségű réti széna égett, a vízfecskendők későre érkezte és azoknak víz szűke miatt csak lassan lehető használata mellett a kazalnak csak kevés része vala elválasztás által megmenthető. Szerencsére csendes idő volt, és a tűz elem nem harapodzott más közel levő takarmány csomókra.

A tűzet valószínűleg gonosz szándéku gyújtogató tette a kazalba és ez már második merény ugyanott. Mult évi decemberben még volt ehez hasonló kísérlet, akkor egy csomó szalmát s egy más csomó nádat égettek el. Itt önként merül fel ama kérdés, hogy vajon mi idézhette elő a bosszus idulatot ezen udvar ellen?

Vízfecskendőről lévén szó, nem lesz talán érdektelen azokról hűvebben szólni. Régi idők óta érezte e helység a vízfecskendők égető szűkességét, legnevezetesebben pedig az 1858-beli nagy égés után, mely egyszerre 43 gazdát a legjobb birtokok köztől hamvasztott el, s melyet az évben több apróbb tűzesetek fokoztak még nagyobbra; azonban mivel köz jövedelmi alap nem volt, helyt kelle állani, mig 1861-ben a bándi és vidéki lelkes fiatalag egy pár jól rendezett csinos bál tisztá jövedelme által hozta az első áldozatot a tűzfecskendők megszerzésének alapjául; de ez oly csekélység volt, hogy a kívánt célt meg sem közelíthette, hanem jó volt kezdetnek. Ezen kis tőke kamatra adott s még 1862-ben is hasonló jótékony célú szini jövedelmével annyira nőtt, hogy ez alapból két kisebb, de egészen új és célszerű szerkezettí kézi vízipuszt lehetne hozatni, ezeken kívül a helység rovatából összegyűjtött pénzen egy nagyobb négy kerékre alkalmazott és egy kisebb, csak egy kereken nyugvó igen célszerű, s már többször jó sikerrel ki próbált víz fecskendőköt hozatott Sopronból 500 oszt. ér. forintot. Ezek megérkezte után már több versen valánk a tűzvész által a legnagyobb veszélyeknek kitéve, s csak a fecskendők célszerű alkalmazása és használata mentett meg nagyobb nyomortól.

Obajtandó volna, hogy minden egyes helységek példának okulva szerezzenek víz fecskendőköt, mert egyetlen oly tűz eset adhatja magát elő, mely által okozott károkat árától tisztesen ki lehetend fizetve azoknak áia. A pénztelenség ürügye alá rejtett mulasztás nem elég ok, nekünk sem volt pénzünk, de akartuk, hogy legyen és lett. Sokat kilehet vinni erős akarattal!

X. X.

Az Erdélybe jött magyarországi szűkölködők számára.

B. Bánffy Jánosné, szül. B. Wesselényi József 6 mlgától 50 forintban; és a helybeli uri casinóegylettől 100 forintban adott segélyösszegekért, a szűkölködők nevében ösztinte köszönetet nyilvánít, Kolozsvárt. febr. 25, 1864.

Az inségügyi közp. korm. bizottság.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Dózsa István, maga; kiskoru gyermekei: István és Kálmán; életben levő egyetlen testvére: Benedek Sándorné, Szili Józsefa; ugyszintén a bános férj távolban levő testvérei és minden rokonok nevében mely keserűséggel tudatja, hogy forrón szeretett hitvese, gyermekeinek páratlan jóságú édes anyja, az illetőknek feledhetlen testvére, rokona Szili Klára folyó hó 9-én, esti 9 órakor, őt havi terhes szenvedési után ama jobb hazába költözött, melyben nincs többé bánat, sem keserűséggel való sirás. Csak 38 évre terjedt az a szelid és ártatlan élet, melynek minden perczé övéi boldogítására vala szentelve és a melyből 11 esztendő mint nő s anya örökre feledhetlenné tett az övéire nézve. „Hiv volt mind haláláig, számára el-tetett az élet koronája!“ Hült tetemei belső királyutcai 17. sz. házától folyó hó 11-kén d. u. 4 órakor, rövid ima után, kísértetnek a köztemetőbe. Nyugodjanak csendesen!!! Kolozsvárt, martius 10-kén, 1864.

— Színházi jelentés. Alólirt tisztelttelentem a t. cz. közönségnek, hogy jövő pénteken azaz f. hó 18-án először kerülend színre fényes kiállításal: „Orpheus az alvilágban“, látványos vig operette 4 felvonásban Offenbachtól, új díszletek és új jelmezekkel. Bementi árak ezen s a következő napon ismétlendő előadásra: közép páholy 5 frt, alsó p. 4 frt, felső p. 3 frt, zárt-szék 1 frt, földszint 60 kr, karzat 30 kr. helyekre előjegyezhetni a színház irodájában, délelőtt 9-től kezdve egész nap. Kolozsvárt, mart. 11-én 1864. Follinus János, szinigazgató.

— A kolozsvári kir. jogakademiának az 1863-iki tanév téli felének végén az előszabott, írásbeli zárt- és szóbeli nyilvános vizsgái a következő rendszorban fogna megtartatni, u. m:

Írásbeli vizsgák: 1864. Aprilis 1-én d. e. 9-12 óráig a III-ik tanteremben, az austriai pénzügytanból.

1864. Aprilis 1-én d. e. 9-12 óráig a II-ik tanteremben, a nemzetgazdasázból.

1864. Aprilis 1-én d. e. 9-12 óráig az I-ső tanteremben a római jogtörténelemből és institúciókból.

1864. Aprilis 8-án d. e. 9-12 óráig a II-ik tanteremben az erdélyi jogtörténelem, magyar és szász magánjogból.

Szóbeli vizsgák: 1864. Aprilis 2-án délelőtt 9-12 1/2 óráig az austriai pénzügytanból.

1864. Aprilis 2-án d. u. 3-6 óráig, továbbá aprilis 5-én és 6-án naponta délelőtt 9-12 óráig és délután 3-6 óráig a nemzetgazdasázból.

1864. Aprilis 8-án, 9-én, 11 és 12-én, naponta d. e. 9-12 óráig és d. u. 3-6 óráig a római jogtörténelem s institúciókból.

1864. Aprilis 13-án, 15-én és 16-án, naponta d. e. 8-12 óráig és d. u. 3-6 óráig az erdélyi jogtörténelem magyar és szász magánjogból.

A kir. jogakademia igazgatósága.

— Miután a marhavész annyira megszlnt, hogy az csupán Hunyadmegye Nagy-Pestes helységében fordul elő, a kir. főkörmányszék a marhavásárokat és falkahajtásokat illetőleg Besztercevidék és Szászváros-szék kivételével az egész szász területre, Felső-Fehérmegye, Háromszék és Fogaraszvidékre kiterjesztett tilalom iránti tavalyi 35,564 számú rendeletét megszüntetni és a marhakkali szabad közlekedést megengedni jónak látta, a mit öröndetes tudomásul ezennel mi is közlünk olvasóinkkal.

— Nemet következtesség. A „Magaz'n f. d. Lit. d. Auslandes“ utolsó számában két kitűnő ezikk került egymás melé. Az egyik elbeszéli, mit kellett Schleswignek szenvedni a dán kormány alatt, hogyan foglaltak el minden hivatalát a dánok, hogyan iparkodtak Schleswig városát, mivel nemzetiségéhez ragaszkodott, mindenképp megrontani s leszállítani, ugy, hogy még a rendsburg-flensburgi vasutat sem vezették arra, hanem csak egy mellékágot engedtek oda vezetni, stb. (Ez a rendsburg-flensburgi vasut az arad-szebeni vasutat juttatja esztükbe, a Kolozsvárnak s Gyula-Fehérvárnak szánt mellékággal.) Aztán elmondja örömmel és diadallal a cikk írója, hogyan kellett most a dán hivatalnokoknak és tanároknak nyakrafőre elkotródniok. S a mellett a dánokat minden lépten nyomon „gyalázatos teremtények“-nek, „csöcselék“-nek,

eljárásukat „legalálalóbb”-nak s effélének nevezeti. Szintily hangon beszél az ágostai „Allgemeine Zeitung” is, felede, hogy 1860–61-ben, midőn a német hivatalnokok és tanárok egy része Magyarországhól távozott, bezzeg másként hangon beszélt. De térjünk vissza a „Magazin”-hoz. Nyomában a fentebb jellemzett czikk után következik egy könyv ismertetése illetőleg magasztalása, mely arról szól, hogy mennyit köszönhetnek a görögök a németeknek, s a görögök mégis oly bálátlanként, hogy azokat, kik közöttük a műveltséget terjesztették, mint „idegenek”-et gyűlölték s nem akarták tűrni az „idegen uralmat.” És az a legsebb, hogy a német tudós, ki e könyvet írta s Görögországban Otto király kormánya alatt éveken át hivatalnokoskodott, Rosz Lajos schleswig-holstini ember.

Altörjáról Kolumbán Károly aláírással egy levelet veszünk feleletképp Kőnczei Sándornak lapunk 7-dik számában a székyei kivándorlók sorsáról írott levelére, melyből a következő védsorokat adjuk: „Kőnczei ur levelezése első részében tett nyilatkozataival teljességgel nem következett ott, hol személyemet támadja meg felhívatalul, oly dologban miről tiszta tudomása nincs. Én igaz 4 lovammal s két legényemmel, a múlt őszön elvégezve itteni gazdaságomat Moldovába szántatni be mentem Negriestre, és onnan hol a szántás folyt, Szecsebenbe két hétig ott is ültem, akkor pedig legényeim, lovaimat és minden gazdasági eszközömet (melyek a munkára szükségesek) ott hagytam, haza jöttem, de nem titkon, hanem tudatva minden ott maradt székely atyafiával, kik itthon levő családai számára töltem pénzt küldöttem, mit a szerint miként rám bízott ki is osztottam. Torján Márkosfalván és Kászón-Alvizben; nem pirulok el felbívni minden illetéket ezen állításom megegyezésére. Én magam ügyével bajlódom, s vastag rágalmam azon állítás, mintha én a több ott maradtak nevén is intézkedtem volna. Igaz, hogy kijutvelemtől a boér adott nekem pénzt a kezemre, de azt szántó emberek tenyeres munkások és 4 fajtársas meg vásárlására, itt is bátor vagyok hátkit is felszólítani a végre, hogy czafojja meg állításomat; és másodszori bemenetelemnek korántsem a volt oka, hogy a több be szegődött munkások érdekében helyettük én szamoljak, hanem, hogy munkáltatómról, s vállalatomról jöjje a boérall tisztába a tulajdonos boér hon nem létében két sógora előtt megis történt számadásom még pedig azzal az előnyvel, hogy nem én, hanem a boér maradt 1 1/2 a annyál adós. Haza jöve későbbre a tulajdonos boér nem tudhatni mi okból többszöri felkéréssem után is vélem számadni nem kívánt. Hogy miként dolgoztak a többek, miként számadottak? az engemet nem illetett, mit tanusít, hogy én a két hónapból csakis két hetet ültem ott, hogy elvette a boér többeknek lovaikat arról nem tehettem, mert tudatik a moldovai eljárásokban, miként ők csak hogy idegeneket megkarsosítottassanak, minden hivatalos eljárás nélkül is képesek zálogolni, s a legátusnálabb egyeneket megkarsosítani; csak társaságot tekintenek nem figyelve a jogra. Azt írja Kőnczei ur, mintha német azért vittem volna be, hogy érte engedjen a boér? Erre röviden csak azt válaszolok; legyen lovasabb a nők iránt: el ne kívánja más becsületét moskolni. Engemet, mint akkor is terhes bteget, nóm oly bosszu utra magamra elbocsátani nem akart, s eljövetelemnek ez volt az oka. Azt írja Kőnczei ur; hogy én a 6 dolgot azon ígérettel hittam volna be Moldovába, hogy lovaikat visszakapják, mily szándékos rágalom ez. Hiszen tudja ön, hogy utánnam, a kik bejöttek is, egy nappal indultak el és pedig csak három és nem hat személy. Azt is írja K. ur, hogy én kevés pénzt is vittem s azt ott a boérnak általadtam s azért hét lovát kiadott. Ez sem igaz. Továbbá írja K. ur, hogy a kiadott lovak közül, a melyek az előtt 100 o. értékű frtot meg értek, a vissza adáskor többet nem értek mint a bőrrök; itt is látszik a rágalom, mert hisz papszámra menő igavonó székelyföldi lovak közt láttát-e valaha K. ur. 100 o. é. frtos lovat?”

— Pesty Frigyes Magyarország teljes helyszótárát szándékozáva kiadni, ez ügyben a m. kir. helytartótanácsához, valamint az erdélyi fő kormányzósághoz folyamodott, hogy a hatóságok, e vállalat adatai összegyűjtésében, támogatására utasítsanak. Mindkét magas hatóság a folyamodó érdekében intézkedett.

— Közélebb Jassyban a törvényteremben a hivataloskodó elnökök két népfeloztató. Ez esemény részleteit az „Arad” bukaresti levelezője így írja le: „Az árva vagyonát kezelő ügyintéző nem elég lelkiismeretesen járván el a tökélet elhelyezésével, több árva érkezéven megkarsosított. Két szép árva leány több év óta nem bírván vagyonához jutni, e miatt nem csak szükségét szenvedtek, de több jó szerencsét is elvesztettek, mert itt menyasszonyi hozomány nélkül a leány könnyen

pártában marad. Elkeseredve a két leány, felmentek az elnökhöz, szóból szó kerülvén, elnök urat egyik jobb, másik bal felől elkezdte pofozni, s miután arczját kipirosították, hátát is kecses ujjakkal érezhetőleg érintkezésbe hozták. Nagy botrányt okozott e leányok ily bátorsága az egész országban. Ki pró ki contra beszél felőlük, ma házi áristomban ülnek, de alig győzik fogadni a látogatókat.”

— Az „O. D. P.” szerint Magyarországból Olaszországba vetődött kőbor cigánybandák fogtak el Bologna mellett. A cigányok revolverekkel, szélpuskákkal, s egyéb fegyverekkel s ezenkívül jelentékeny összeg pénzrel voltak ellátva.

— Magán tudósítás után írja a „Wanderer”, hogy Malagában egy Angolországból jött hajón nagy mennyiségű fegyvert, a többi között két vatesővű ágyút, 400 puskát, ugyanannyi kardot, ruházatot és 17 fehér-veres-zöld színű zászlót foglaltak le, melyek állítólagosan az olasz cselekvőpárt részére szállítottak volna. A kapitány s 21 emberből álló legénysége letartóztatott.

Erdélyi Ignác, előbb vadkerti káplán Nográdban, jelenleg lazariszt szerzetes, mint ténitő Sinába utazott, hova sok veszélyt szenvedésen megérkezett, és mint az „E. U.” írja, a sinai nyelvet már annyira megtanulta, hogy azon prédikál. Jelenleg Lin-Luban van, mintegy 60 órányi távolságra Pekingtonól.

— Az „Oestr. Ztg.” egész bliskén vallja be, hogy Schleswigben a dán hivatalnokokat csakugyan ellizik, s megjegyzi, hogy minden ellenkező hír „tendentiosus hazugság.” De más részt maguk a porosz tudósítók úgy, mint az osztrákok úgy értesítettek, hogy Schleswig lakossága Flensburgon túl kizárólagosan dán nemzetiségű. Ezek tehát most német hivatalnokokat kapnak, s innen ered az „Oestr. Ztg.” nagy öröme. — Mártius 1-én Flensburgban 16 dán tanítót bocsátottak el, hol a lakosság barikádokat emelt az okkupáló sereg ellen. Schleswigben az örültek háza orvosait, a stiket-némák tanítóit, a helység előjáróit, a lelkeszeit stb. kiteszik s helyükbe németeket iktatnak.

— Bukarest közelében ásás közben mintegy 120 darab magyar eredetű s szűz Mária képi pénzt találtak.

— Az 1839-i sorsjegyek nagy nyereséget, melynek huzása e hó 1-én volt, hirszerint, Precio Elias nem régiben elhunyt nagykereskedő örökösei nyerték.

— Volkman Róbert, a Pesten élő, működő, s általánosan tisztelt zeneköltő egy nagy magyar operát szándékozik írni, s már a szöveg iránt tett is lépéseket.

— Odessában „Juliska” című magyar életet tartalmazó ballett került színpadra Gollinellitől. A beleszólt csárdás zajos tapsokat idézett elő.

— A mesterségesen készített szem fontossága azok előtt, kik egyik szemüktől megfosztattak, eléggé ismeretes, mert kiki tudja, hogy az egyszeműség mily rossz benyomást okoz, s mennyire megrabolja az arczot legfőbb kellemétől, sőt az emberi élet pályát dula szét. A társaséleti viszonyban nem elég a finom modor és készség, hogy egy nő tessék, ahhoz a szív és lélek kitűnő tulajdonain kívül az arcz hajái is szükségesek. Ajánljuk ennél fogva Boissonneau párisi szemészt, ki a fenirt bajokon mesterséges pótszemével segít.

— Apróságok. Gabonából a zsiszikek ki lehet kengőzzel üzni, vagy azt attól ezáltal távol tartani, így tehát akárhán évig eltartható a gabona. A kénezés eképp történik: több rostát kell venni és mindenikre anynyi gabona öntendő, mennyit nem tartunk soknak arra nézve, hogy a kengőzt áteressze, azután a rosta alá meggyújtunk egy darab kénst, s míg el nem ég, addig a rosta zsákkal befedjük. Ha a kén elégett s annak gőzét a gabona magába szedte, ezt tüstént a nagyobb tömeg közé szorjuk s ezzel összekeverjük, azután ismét veszünk a rostára s a kénezés után ezt is a tömeg közé keverjük, mit addig ismételtünk, míg 100 kilóból 5–6 kila megkéneződött, mi elég arra, hogy elkeverve az egész mennyiséget ellepje a kengőz. Különösen a lecsészt és borsót meg lehet így a zsisziktól — muskától — menteni, ha a dolgozás után rögtön kengőzön pároltatjuk, s e kénezés után az időnkint ismételtük. A kengőzt a víz lemossa, azért az ily eleséget bátran meglehet főzni.

— Bőrkenőcs. Minden bőrből készült tárgy, mint lőszerszámsat sok pénzbe kerül, azért iparkodni kell, mennél tovább épségben tartani, e végett szükséges néha a kenés, úgy a sárba való eszmáknak is. Ily célra rozslú választják sokan magát a halzsirt, vagy magát a fagygyut; mert ez megszárad s később ettől a bőrt felpatogat. Azért legjobb a csontvelőt halzsírral és olajjal keverni, lehet hozzá ekkor fagygyut is adni és kevés frankfurti feketét, mindezt össze kell olvasztani s lágy melegen a bőrre kenni, de előbb a bőrt — legyen az csizma, mindegy — meg kell jól nedvesíte-

ni, megtörölgetni, s úgy kenni. Ekkor szép és tartós lesz a bőr.

Az Erdélybe jött m.-országi szűkölködők számára a helybeli inségügyi fiók-bizottmányhoz befolyt adományok jegyzéke:

Hideltvitizedből: Rózsa János ad. 20 krt, Horváth György 1 véka búzát, Simon Dani id. 4 kupa törökbuzát, Baga György 1 véka rozst, Nagy Mihály 4 kupa törökbuzát, Toth Sándor 10 krt, Levinger József 10 krt, Neff Ádám 40 krt, Weinhold Gottlieb 10 krt, Pap Sándor 4 krt, Stockinger József 10 krt, Czinezerán Mihály 20 krt, Marosán János 8 krt, Jäger Mihály 20 krt, Dániel György 20 krt, Marsalkó János 15 krt, Bedecsky György 10 krt, Farkas József 20 krt, Kozma Lajos 10 krt, Szabó Péter 20 krt, Gergicz Ferenc 10 krt, Dénes István 10 krt, Zalányi Mihály 4 krt, Kelemen Ferenc 10 krt, Nagy József 10 krt, Zima István 5 krt, Vig Pálné 10 krt, Szabó Márton 4 kupa törökbuzát, Kardosi János 10 krt, Bálint György 10 krt, Bányai János 10 krt, Bruzer József 10 krt, Szentgyörgyi Mihály 10 krt, Szász István 10 krt, Kovács Ferenc 10 krt, Salamon Ferenc 10 krt, Weisz Moritz 10 krt, Wieder József 10 krt, Varkuly János 10 krt, Tóth Mihály 10 krt, Szabó János 4 krt, Folberger Jakab 10 krt, Bunapatz Mutz 10 krt, Schmidt Heiss 10 krt, Lörincz Károly 10 krt, Szántér Ferenc 10 krt, Fogarasi János 1 véka búzát, Szabó András 1 v. búzát s egy koszuu hagymát, Varga János 1 kupa paszulyt, Gombard István 1 kupa paszulyt, Barabás György 1 kupa paszulyt, Molnár Simon 2 k. borsót, Szász István 2 k. borsót, Hancz Márton 1 k. borsót, Tasnádi István 2 kupa paszulyt, Deák János 1 k. paszulyt, Baganéri István 1 kupa borsót, Szász Mózes fél véka törökbuzát, Szöllösi János 1 kupa paszulyt, Török Márton fél véka pityókát, Vári András 4 kupa törökbuzát, Török András 4 kupa törökbuzát, Dávid Ferenc 1 véka pityókát, Hatházi Zsigmond 1 kupa paszulyt, Horváth György 1 v. rozst, Havadi István id. 4 kupa törökbuzát s félvéka pityókát, Havadi István ifj. 4 kupa törökbuzát s 4 kupa pityókát, Wertheim József 1 véka törökbuzát s 1 kupa paszulyt, Török Györgyné 4 kupa borsót, Rabszin Márton 2 kupa paszulyt, Pap Ferencné, 1 véka törökbuzát, Török Andrásné 1 kupa paszulyt s 1 koszuu hagymát, Vig György 2 kupa paszulyt, Csoré Mihályné 2 kupa borsót, Szász István 4 kupa törökbuzát, Iseze István 4 kupa törökbuzát, Mezei János félvéka pityókát, Nagy György (bácsi) 4 kupa törökbuzát, Józsa Mihály 1 véka pityókát s 1 kupa paszulyt, Józsa István 2 véka paszulyt, Dávid Samu id. félvéka pityókát s egy kupa paszulyt, Nagy Mihály 4 kupa törökbuzát, Rácz István 2 kupa paszulyt, Szigelhi Andrásné 4 kupa pityókát s 1 kupa paszulyt, Furu József félvéka törökbuzát, Horváth Ferenc félvéka pityókát, Szász János félvéka rozst, Szász András félvéka rozst, Bikfalvi Dani félvéka törökbuzát s 2 véka paszulyt, Cseke Antal félvéka paszulyt, Kerekes Márton félvéka pityókát félvéka paszulyt s egy koszuu hagymát, Marsalkó Mihály félvéka pityókát, Pap József félvéka pityókát s félvéka borsót, Biró Dani 1 véka pityókát, Bartha József 4 kupa borsót, Szász András id. 1 véka búzát Baga György Dubuka 1 véka búzát, Biró Mihály 1 véka törökbuzát, Adorján György 1 véka törökbuzát, Kocsis István 1 véka törökbuzát, Székely Márton 1 véka törökbuzát, Székely Mihály fél. törökbuzát, Bányai János négy kupa törökbuzát, Hancz Samu 4 kupa törökbuzát, Rácz Károly 4 kupa törökbuzát, Menyhárd Samu 4 kupa törökbuzát, Török György 4 kupa törökbuzát, Kovács József 4 kupa törökbuzát, Kilin István 4 kupa törökbuzát, Bányai János 1 véka pityókát Kömősi Márton 1 véka pityókát, Mezei György 1 koszuu hagymát.

(Folytatjuk.)

Nemzeti színház. Péntek, mart. 4-én „Fenn az ernyő nincsen kas.” Vigjáték 3 felv. Irta Szigligeti. E darab az első magyar rimés vigjáték, és mind rimci könnyűsége, szabatos verselése, mind jól találó alakjai, s a cselekvények összefüggése és helyes befejezésnél fogva legjobb vigjátékaink egyike; azonfelül ma oly jól adták, s a szerepek oly helyesen voltak elosztva, hogy ehhez hasonló összességű előadást mindig szívesen végig halgatunk. Boér (Donátfy) jellemzetes játéka által tűnt ki, úgy Boérné is (Donátfyné) élvezetes alak volt. Rejtett Komáromy játszta. oly finomsággal s élelenséggel, mint föle az ehhez rokon szerepeket hallani már megszoktuk. Toth Jenő, Follinussé és Ujjaluné is méltó dícséretet érdemelnek.

Szombat. Mart. 5-én Fektér jutalmára: „A proféta.” Hogy jutalmazott mily elismerésben részesült, bizonyítja az, hogy a színház minden engá a szó szoros értelmében fulladásig tömve volt, még a karzaton láb kimar-

julás és ájulás is történt. Fektér ma is sok tapsot aratott, valamint Pajor Anna és Fehérvári Mari felségesei dometjei sem maradtak elismerés nélkül. A korcsolyázás ma is kiválóan sikerült.

Vasárnap. Mart. 6-án „Második Rákóczi Ferenc fogsága.” Ma Rákóczi Komáromi játszta, hanem meg is látszik, hogy e szerep nem szakmájához tartozik; jobban szeretjük ötöt az efele Rejteti féle szerepekben (Fenn az ernyő stb.) mint e nem neki való sentimentális szerepben; tudja az Isten de oly rosszul jön, hogy siránkozni szomorkodni lássuk azt, kit mindig csak jövedvű és aféle „noncuramus” fiatal emberek személyesítésében szoktunk látni. Pater Cnitteluit Boér remekül alakítja; a Zrinyi megjelenésekor jeiet nem maradt elismerés nélkül. Közönség meglehetősen számmal.

Kedd, mártius 8-kán „Fehér Othello” és „A dajka” operette.

Szereda, márt. 9-kén Mándoki Gy. feléptelt „Az ürdög naplója” vigjáték 3 felv. Robin de Bois szerpelt Mándoki játszta. Elég ügyes, könnyű mozdulatai vannak, játékán is van egy kis elegancia, csak hangjában van némi kellemetlen rekedtség; szorgalmas tanulás által lehet belőle jó színész is. Vegye a kapott tapsokat szíves biztatásul a közönség részéről.

r.—s.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mart. 7. Az alsóház mai ülésében D'Israeli felvilágosítást kívánt a német hatalmak Jütlandba nyomulásától, s tudni akarta a kormánynak ez iránti nézeteit.

Palmerston a következőleg felelt: A tudósítások ellenkezik egymással, azért lehetetlen határozott feleletet adni. A benyomulás hadműtani okokból történt s visszatartható, elfogott hajókat. A kormány nézetét illetőleg a minster ismétli, hogy tekintve Dániának engedékenységére való hajlamát, az egész hadjárat felesleges, s a Jütlandba való benyomulás csak súlyosbítja a jogtalanságot. A német nagyhatalmak ismerik Angliának e nézetét s nincs szükség ez iránt újabb értesítésekre.

Dalglisch interpellációjára Palmerston azt felelte, hogy a német szövetség az először javasolt értekezletre volt meghíva s nem a fegyverszünet nélkülire.

A „Morning Post” mart. 3-i harezias czikkének, a mely a francia sajtóra oly nagy és valószínűleg kedvező hatást tett, némely szelidebb helyei így hangzanak:

„Mit mivelt Oroszország Lengyelországban, s miért segített neki Poroszország? Mit mivelt Austria Velenczében és Galicziában? Mit mivelt Austria és Poroszország Dániában s miért nyújt nekik erkölcsi segélyt Oroszország? E kérdésekre a felelet igen könnyű. A szent szövetség folytat háborút az alkotmányos szabadság ellen. Bismark ur nyíltan kimondotta, hogy Németország soha sem fog jó lábón állani Dániával, míg Dánia mostani demoratiuc intézményei fenállanak. A kényuralom és a szabad kormányrendszer kivont karddal állanak szemközt egymással, s a század nagy harcra sok vérbe fog kerültni. Akarnánk és tudnánk a béke embeivel álmódzni. De semmit sem használ megcsalni a közönséget. Csak a valóságot láthatjuk a maga meztelenségében. És a valóság az, hogy Oroszország, Austria és Poroszország, Anglia és Franciaországok vélt meghasonlásában bizva, s a manchesteri iskola (a békepárt) állított mindenhatóságára számítva, szövettek, hogy a mit ők forradalomnak neveznek, kiirtsák s a kényuralmat Európában tartósan megalapítsák. Ne feledjük, hogy keleti Európa államférfiai a diplomatiát a jézuizmus legfőbb mesterfogásának tartják. Arra használják a szavakat, mint a hadvezér a katonait, hogy csatát nyerjenek velök. Az értekezlet kényes terére akarnak csábitani bennünket, (Eddig úgy tudtuk, hogy az értekezleti javaslatok mind Angliából származtak), hogy a brit orszolán azon, reményvesztett zavarodásban, ide s tova toporzékolva, biztos martalékokul essék. De mi nem fogunk hálojkba bennenni. Lengyelország megmutatta, mint tud tűrni és harcolni. Posen és Galiczia majd hozzá csatlakoznak. Olaszország és a harcvágytól, Skandinavia már tűzben van, s ha a nagy harezai riadó az adriai és fekete tengertől a keleti tengerig eldördül: akkor csak a kell, hogy Francia- és Angolország vessék a mérlegbe fegyvereiket, hogy a rend és haladás ügyének diadala Európában biztosítsák. A szabadság elnyomására s a kényuralomnak szuronyhegyével való erőszakolásra tett kísérlet, egy új térképet s új intézményeket fog maga után vonni. Nagyön félreismertek bennünket, a midőn a béke fenntartására kifejezett lankadallan fáradozánkunkat, csüggettségnek és gyengeségnek vették. De ha szavunk a békeszerzés szent munkájában sikertelen maradt, majd

oly hangokban fogjuk azt hallani, a melyek-től azok, a kik ellenségeink részén állanak, nem fogják megtagadni a tiszteletet. . . . Meg fogjuk, még pedig ismét egy igazságos ügyért, újítani a francia szövetséget, s mi-helyt vitéz szomszédainkkal, a skandinávokkal, lengyelekkel, törökökkel stb. egyesülünk, a szent szövetség s a túlélt kényuralom utolsó foszlányával is röviden elbánnunk.

Franciaország. Páris, mart. 7. Az „Op. nat.” a „M. Post.” cikkére többek között ezt jegyzi meg: „A „M. P.” szavai igazak; a többi mind mellékes dolog, s mi csak azt kívánjuk, hogy az angol kabinet tettei igazolják e szavakat.”

A „Kr. Ztg.”-nak írják Párisból: Az értekezlet feletti alkudozás megszűnt. A dán kabinet újból kijelentette a francia kormány előtt, hogy el van határozva, semmi oly egyezkedésbe nem bocsátkozni, a melynek alapja személyi unio lenne. Előnyösebbnek tartja magára nézve, ha erőszakkal szakítják el tőle a hercegségeket, későbbi fejlemények között azok visszaszerzését remélvén. Párisi felsőbb körökben többé nem hiszik a kiegyenlítés lehetőségét. A dolgok annyira bonyolultak, hogy Franciaország nem kerülheti többé a beavatkozást.

A galicizai ostromállapotra vonatkozólag a „Constitutionnel” következő rövid cikket közöl: „Az ostromállapot kihirdetését Galiciában egész Európa fontos és sajnálandó eseménynek tekinti. Valóban egy fontos és sajnálandó esemény; de az angol sajtó, ugy tetszik nekünk, túlzott következtetéseket húz ki belőle, ha az orosz kormányrendszernek Galiciába való beviteléből a bécsi és pétervári két politika egybeolvadására következtet. Mivel nem szeretjük a jó politikát, mivel szokásunk, csak alapos értesülés után beszélni, ma semmit sem mondunk többet e tárgyrol. Csupán arra az ellentétre hívjuk fel az olvasó figyelmét, a mely ellentét Auszriának Dánia ellen, a schleswigi németek érdekében, a nemzetiségi elv nevében folytatott háborúja, s a galicizai lengyelek irányában követett eljárása közt létezik.”

Ferdinand Miksa főherceg és fens. neje folyó hó 5-én Párisba érkeztek s a tulajdonban szállottak meg. Metternich herceg a francia határozatig ment a hercegi pár elébe.

A „Moniteur” következő tartalmú szavakban jelzi a mexikói hadjárat szerencsés bevégeztét:

„Campeche feladása kiegészíté Mexiko

összes fontos helyeinek csapatjaink általi elfoglalását. A főparancsnok levelezése constata-tározza, hogy a mexikói hadműveletek elérték azt az első célt, a mit Franciaország maga elé tűzött, t. i. Juarez kormányra és seregének szétszórását. Csapatjainknak az éjszaki tartományokba tett legutóbbi útja a juaristáknak több mint 3000 megölt, megsebesült vagy elfogott emberükbe s 23 ágyújukba került, a mely utóbbiak közül 15 vontatott volt; a szükségek teljessé tévük e vereséget. A megvert seregnek némely romjai még egyes elszigetelt pontokon megjelenhetendnek ugyan, azonban a reméléséből magához tért nép rövid időn magában is befejezend seregünk művét.”

Németország. Berlin, martius 7. A „Staats-anzeiger” közli Hegermann dán tábornoknak Wrangel tábornaggal váltott levelezését. Hegermann figyelmezteti febr. 29. ról irt leveleiben a porosz tábornagot, hogy Kolding Jütlandban fekszik. Wrangel mart. 2-ról azt válaszolja, hogy Kolding egyelőre az Észak-Schleswigben álló csapatok fedezése végett van megszállva. Ha Dánia meg akarta menteni Koldingot a megszállás kellemetlenségeitől, meg kellett volna szüntetnie a hajókázást.

A német-dán csataterőről írják, hogy a poroszok megkezdették a jütlandi területen való elenyomulásokat, s míg huszárjaik merész kiszárguldozásokat tesznek az országba, s a mint látszik barmot, takarmányt s talán még közpénztárolakat is, a mennyit csak kezükre kapnak, zsákmányul visznek: addig a porosz ostrom ágyúk lassan közelednek Fridericia, egy már a természetűl is megerősített erős hadállás felé, mely alatt már sok vér folyt ki.

A bécsi „Presse” nek egy távirati sürgönye szerint, Kopenhágából hivatalosan jelentették, hogy folyó hó 5-ől fogva a düppeli sánczok előtt osztrákok állanak, és hogy a támadás legközelebbi időben be fog következni. Ellenben francia táviratokban az áll, hogy három osztrák dandár, 16,000 ember, parancsot kapott, hogy Fridericiát kerítsék be.

A „K. Ztg.”-nak írják Flensburgból mart. 2. ról: „Ügylátszik, már megszűnt ama feszültség, a mely egy ideig a porosz főhadiszállás s a kabinet közti viszonyokban uralkodott, s a melyre a Jütlandba nyomulás adott alkalmat. Habár tulozva is van az a közlés, mint ha Wrangel tábornagy főparancsnoki állását fölmenteni kérte volna magát, mindazáltal Flensburg s Berlin közt csakugyan viszályok

merültek föl, a melyek most már, mint hall-szik, Károly herceg kiegyenlítési fáradozásai következtében, kit ezért küldttek a főhadiszállásra, megszűntek, mindezt Mülbe tábornok okozta, a határon átkelésével, a ki általában a tábornagnál nem látszik különös kegyben állani. A legközelebbi ténendők iránt még eddig semmitsem tudhatni. Noha a nehéz ágyúk még most sem érkeztek meg, hirszerint legközelebb erős kémszemle fog történni a düppeli sánczok ellen, a mely alkalommal, ha csak lehet, a dánokat elfogják tűzni előremozdított állásaikból. Az a közlés, mintha azok már sa-ját sáncz-vonaluk mögé húzódtak volna vissza, el volt sietve. Még tegnap mintegy fél-óránnyi távolságra állottak sáncz-vonalukon in-nen. Egyes majorságokat váltogatva szál-a-nak meg ők s a poroszok. Hogy ez utóbbiak megfoszták a fedezet elhnyezés előnyeitől, a dánok az egyes majorságokat lassankint fölégetik. Tegnap Stenderup tál lakosainak kijelentették, hogy házaikat össze fogják löni, s ezért a lakosok ingóságaiikkal a porosz táborba menekültek. A prosz tüzelepek lövései a dán sánczok hajókra, ugy látszik nagyobb hatást tettek, mint eleinte hitték. Ha az a re-mény teljesülne, hogy az ellenséges ágyu na-szádotok ágyu-tűzés által távol lehetend tartani, s ezáltal a közeledési munkálatokat háborgatás nélkül megkezdhetni, s ha porosz részről megfelelő számú ágyúkból fog a tűze-lés folyni, Düppel bevételeit egy két hét alatt létesíteni lehetend. Ugyanis a nagyon messz re-terjedő vonaloknak ismeretes sajátága az, hogy egyetlen sáncz rohammal bevétele a töb-bi összes sánczok veszteségét is maga után vonja. Az a remény, hogy egy hátrabétkvő második vonalból eszközölt támadó föllépés által az ellenséget az első vonalból ismét ki lehetend tűzni, oly inkább elméleti, mint gya-korlatilag igazolt számításra nyugszik, a m-t a csapatok demoralisatioja rendszeren megszo-kott hiusítani.”

Svédország. Stokholm, mart. 7. A hivatalos „Inricks-Tidning” hírképp jelenti, hogy a csapatoknak gyors felszerelése s ösz-pontosítása van rendelve. Egy tegnap tar-tott népgyűlés felhívja a kormányt Dánia se-gítségére.

Ujabbak. Veile, mártius 8. Az osztrák hadtest ma reggel 6 órakor átment a Koldin-gaunon, s 1 1/4 mérföldnyi távolban Veile mel-lett dán lovasságra bukkant, mely alkalommal gróf Üxküll tábornoki kapitány könnyű, gróf

Czernin draganyos főhadnagy nehéz sebet ka-pott s fogságba esett. A veszteség nehé- y-közember a Windisgrätz draganyosok kö-zül. Az ellenséget visszahúzván egész Veileig, 3 dán gyalog, 2 lovas ezred s 3 ütég a Veile autól éjszakra megállapodott, a hol a Nostitz-lándár, a Gondrecourt dandár egy része Gab-lentz vezérlete alatt, az erős állás daczára, Horsens felé határozottan visszanyomta őket. Az osztrák részről a halottak és könnyen se-besültek száma még nincs tudva, a nehéz se-besültek száma eddig 60.

— Kolding, mart. 8. A porosz testör-ostály, élén a koronaherceg- és Wrangel-lel, ma Sonderskoogl-ig nyomult előre; a dá-nokat Fridericiába visszaverte, s közülök 180-a foglyul ejtett. A poroszok vesztesége 2 halot és 20 sebesült.

— Páris, mart. 6. A mexikói ügy függő kérdései teljesen rendezve vannak. Ferdinand Miksa főherceg mart. 27-én fogja Miramare-ban fogadni a mexikói küldöttséget, s a me-xikói koronát véglegesen elfogadandja. Mexi-koba elutazása után már néhány nap múlva megtörténik.

— London, mart. 8. A felsőház keddi ülésében Russel következőleg válaszolt Der-by lordnak: Az okmányok előterjesztése a függőben lévő tárgyalások miatt nem enged-hető meg. Russel lord a dán választ e hét vé-gére várja. Ha Dánia elfogadja a konferen-tiát, ez esetben új tárgyalások fognak meg-nyitni; ellenkez esetben az el enégeskedések tovább folynak.

Ellenborough interpellatiojára válaszolva Russel lord, kinyilatkoztatá, hogy a hórnyá a conferencia alapján egyelőre csupán Dánia integritását jelölheti ki, mint a melyhez a né-met hatalmak is ragaszkodásukat nyilatkoz-tatták ki.

Bécsibörze Mártius 10-dikén: Nemzeti köl-csön 79.55. 5%, Metalliques 71.40. Bank-rész-vény 771.—. Hitel részvény 178.30. Váltó Lon-donra 119.40. Ezüst 118.75. Arany 5.71 1/2. 1860-diki Állam kölcsön 91.35.

Mártius 8-án: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 73.50. Erdélyi 70.55.

Gabonaár Kolozsvárt mart. 10-kén 1864

(Bécsi mérője osztrák értékben.)
Tisztabúza 1 frt 75 kr. Elegybúza 1 frt 35 kr. Rozs 1 frt 19 kr. Árpa — frt 80 kr. Zab — frt 72 kr. Török búza 1 frt 19 kr. Pi-tyóka — frt — kr. Marhabús 14 kr.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

206. eln. 1864.

Hirdetmény.

A főméltósági magy. kir. udvari kanczelláriának folyó 1864-ik évi január 28-kán 362 sz. a. kibocsátott kegyelmes udvari rendelete, s ennek folytán a nagyméltósági magy. kir. helytartó tanácsnak folyó évi február 26-án 11255 sz. a. kelt intéz. énye által Krasz-namegyben kebeleztet Szilágy Somlyó város eddig gyakorlott első fokú bírói hatósága, s törvénykezési tekintetbeni önállósága saját kérésére ideiglenesen megszüntetvén, s megyei illetékesség alá rendeltetvén, ezen legmagasabb helyről kibocsátott intézkedés oly hozzáadással hozatik közütdomásra, hogy az érintett megszüntetés folyó 1864-ik évi mártius hó 16-ik napján lépven hatályba, ezen naptól fogva az érintett városi tanács előtt többé, az id. törv. szabályok 36-ik §-sa értelmében eddig bírói illetősége alá tarto-zott perek nem indíthatnak, s hogy az eddig ott folyt rendes perek, árva és csödlgyek a kített hatánapig Krasznamegye polgári törvénykezéskéhez, a 60 frtot haladó összegek iránt folyamatban lévő summás szóbeli perek pedig a Somlyói járás főszozlagbírájához té-tetnek át, további illetékes eljárás végett.

Kelt Szilágy Somlyón 1864 mártius hó 6-án

Krasznamegye főispáni helytartója.

NEM HIVATALOS.

A vegy-gyógyszerészeti elvek alapján leggondosabb és biztosabban készített

GYÓGYSZERES SZAPPANOK,

melyek sokszertű tudományos vizsgálatok s gyakorlati használatok örvendés ere-dményei által jóknak bizonyultak be, következő tizenkét különböző nemei teljes biz-tossággal ajánlathatnak szintugy az orvos uraknak, valamint a segélyt igénylő közönségnek:

darabja utasítással együtt o. é. kr.	darabja utasítással együtt o. é. kr.
Hamiglab-szappan , görv bajnál . 55	Kátrány-szappan , bőrbámladéknál 35
Irla szappan , idült bőrbajoknál . 35	Halmájzsír-szappan , aszknálnál 35
Terpentin-szappan , benulásoknál 35	Epe-szappan , börszótatlanságnál 35
Benzoe-szappan , bőrkeményeségnél 40	Kén-szappan , bőrkülségeknél . 35
Kámfor-szappan , csuszó bajoknál 35	Rozmárin-szappan , erősítőmos-dáshoz . 35
Kaniblag-szappan , elévült kútegeknél . 45	Könleget-szappan , keményedésnél 35

Az ezen szappanokhoz mellékel utasításokban elő vannak adva azon különbö-ző módok, melyek szerint ezen gyógyszerek legezlszerűben használtatnak, valamint azon különféleség is, melyben a gyakorlatilag helyesnek talált szappanforma által rég bebizonyult hatásuk fokozatával értékek nevelthetnek: mert a szappanforma az, mi nemcsak a szenvedőnek a külső szerek használatát könnyebbíti, hanem az orvos-nak is az ily szerkes hatályosb s általánosb alkalmazását lehetővé teszi.

A gyógyszeres szappanok csak 2/3 obon nehezsgű darabokban adat-nak el s hivatalosan lelett figyvényeik mindkét végükön pecséttel vannak ellátva.

Egyedüli raktár
Kolozsvárt: **WOLFF J. és KHUDY J. özv. gyógyszerértáraiban.**
Brassóban: Jekelius Ferd. gyógyszerértáraiban.

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(53)

Kiadó szallas.

(2—3)

A Fröhlich ház 2-ik emeletén egy utczai szép nagy szoba két mellék szobával és nagy konyhával kiadó; értekezheti **Demjén Lászlónál.**

(50)

Igen olcsó birtok eladó.

(3—3)

Belső-Szolnok megyében **Rognán**, mely áll 840 hold és erdőből, a helység közel-ben 50 hold minden évben használatból rét és szántókból, és korsomajog hozzá. Értekezhetni Korbuly Bogdán urnál Kolozsvárt középútcza saját házában.

(49)

Hirdetmény.

(3—3)

A **Sztojcai fürdő**, épületjeivel, étel és italárúással és vizkereskedéssel együtt, egy vagy több évre **haszonbérbe kiadó.** Értekezhetni a tulajdonossal, belső-szé-utca 159. szám alatt, földszint, Kolozsvárt.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

kapható:

Kisérlet

a rendezési kérdések részletezett megoldására

irta Kovács Lajos. Ára 1 frt.

(Egész tiszta jövedelme az inségi alapé.)

Közkedvességű magyar zenemű!

ERDÉLY TÖRTÉNELME

Irtá Kőváry László

1-ső kötet: 2 frt. 2-dik kötet: 1 frt 80 kr. 3-dik kötet: A „Zápolyák ko-ra.” 2 frt. 4-dik kötet: A Báthoriak, Boeskaik és Bethlenek kora. 2 frt 20 kr. 5-dik kötet: I. Rákóczy György.— II. Rákóczy György.— Rhé-dei Ferencz.— Baresai Ákos.— Kemény János.— I. Apaffi Mihály.— Tökölly Imre.— II. Apaffi Mihály kora. 2 frt.

Az öt kötet 10 frt.

OLASZHON köszöntése MAGYARHONHOZ.

Suppé F. után.

Zongorára átirta **Berecz Ede.** Ára 90 kr.
Postán küldve bérmentesen. 1 frt 20 kr.